

MAGYAR Bányászlap

Hungarian Miners' Journal

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

VOLUME XXI. ÉVFOLYAM

DETROIT, MICHIGAN

1933 JUNIUS 15.

NO. 24. SZÁM.

\$4.00 A NAPSZÁM

Az Uj Ipartörvény négy dolláros napszámot biztosít eleinte a bányásznak. - A szervezet dolga lesz, hogy alapos szervezkedés után ezt a munkabért emelje. - A bányabárok sokalják a négy dollárt és tiz percentes javításokkal akarnak eléje vágni a kormánynak. A Bányászlap értesülései teljesen megbízhatók.

Az új deal és az új Ipartörvény négy dollár minimum napszámot ígér nyolc órai munkára a bányásznak.

Ez nem azt jelenti, hogy ennél többet nem lehet és nem fognak fizetni, hanem azt, hogy ennél kevesebbet nem lesz szabad fizetni.

Mikor e sorokat írjuk, az Ipartörvény még nincs kész, hivatalos formában tehát nem történt még meg a munkabérek megszába, de a kormány az iparágak szervezését már megkezdte.

Valószínű, hogy D. W. Buchanan, az Old Ben elnöke lesz az

országos szénbízott és nem bizott ság, hanem ez az egy ember fogja a szénipar ügyét vezetni.

A bányabárok csatlakoztak a National Manufacturers Associationhoz és azokkal együtt tiltakoztak az új ipartörvény két rendelkezése ellen. Az egyik az, amely az elnököknek megengedi, hogy a törvényeket be nem tartó társaságtól az iparendélyt megvonja. A másik az, amely megengedi, hogy a munkások szervezkedjenek.

Hasztalan volt a tiltakozás, a kongresszus a törvényt az ere-

deti formájában fogja megszavazni.

General Johnson, az ipartörvény cárja ugyan megnyugtatta a bányabárokat, hogy a bányászokat nem fogják "erőszakosan szervezni", ez azonban korántsem jelenti azt, hogy a bányabárok erőszakosan megállíthatják a szervezés munkáját.

A bányabárok — mint a nehez ipar gyárosai — azt ajánlották, hogy egy általános tiz százalékos béremelést adnak a bányásznak és azt kérték, hogy egyelőre ezzel elégedjenek meg a kormány részéről.

Erre nézve hivatalos választ nem kaptak, mert General Johnson azt felelte, hogy ő még hivatalosan nincs is kinevezve ipari cárna, mert még a törvény sincs kész, erre tehát nem tud felelni. De figyelmeztette a bányabárokat, hogy a lehető legmagasabb munkabéreket kell megadni.

A Magyar Bányászlap a legilletékesebb helyről azt a bizalmas értesítést kapta, hogy a kormány, illetve a munkaminiszter négy dolláros minimális napszámot követel nyolc órára a bányásznak. Még pedig olyan nyolc órára,

amely nem hajnalról éjfélig tart, hanem ami tényleg nyolc órát jelent s nem többet.

Ne higgyenek hát a bányászok semmiféle pár centes béremelésnek, semmiféle ellenkező híresztelésnek és ne higgyék, hogy nem lesz szabad szervezkedni.

Idáig meggyőződhetek róla a Magyar Bányászlap olvasói, hogy ennek a lapnak az értesülései pontosak, hogy mindig megelőztünk minden más amerikai vagy magyar nyelvű újságot ezekkel a munkára vonatkozó pontos hírekkel.

Vegyük hát tudomásul, hogy

igenis szabad lesz a szervezkedés és hogy minden valószínűség szerint hatvan napon belül legalább négy dollár lesz NYOLC ÓRÁRA a napszámjuk.

És amennyiben a szervezet áruzó vezetői nem élnének gyorsan a törvény adta alkalmával, hogy a bányászokat szervezzék, a Magyar Bányászlap gondoskodni fog róla, hogy azt még loganországból se tudják elgáncsolni.

Arról is gondoskodni fog a Magyar Bányászlap, hogy ahol nyolc óránál többet dolgoztatnak, vagy a minimális munka-

béreket nem adják meg, a kormány kellő eréllyel és kellő gyorsasággal beavatkozzék a bányászok ügyébe.

Meg kell még azt is jegyeznünk és azt természetesen örömmel tesszük meg, hogy a legilletékesebb körök és egyének nem tartják sem ideálisnak, sem véglegesnek a négy dolláros napszámot.

És felelőségünk teljes tudatában jósolhatjuk azt is, hogy hat hónapon belül négy dollárnál több lesz a jelenlegi szervezeten szemézőkön a bányászok napszámja.

A U. M. W. PENNSYLVÁNIÁBAN

Pittsburgh vidékén és általában Nyugat Pennsylvániában nagy verseny folyik, hogy melyik szervezet nyerjen meg több bányászt a maga számára.

A Lewis féle United Mine Workers vezetői azt állítják, hogy harmincezer új tagot szereztek s ha ez a szám tulzott is, bizonyos, hogy legalább tizenöt-ezer új taggal igazán dicsekedhetnek.

A National Miners Union nevű kommunista szervezet viszont azt állítja, hogy huszezer tagjuk van, amivel szemben az ellenfeleik úgy mondják, hogy csak kétezer fizető tagjuk van.

Most mindkét szervezet a saját érdemének tulajdonítja, hogy bányászok munkabérért több bányában felemelték, az igazság pedig az, hogy nem volt sok köze egyiknek sem a dologhoz.

Pennsylvania bányászai egyik szervezetet sem látják valami lelkesen maguk közt.

Nem felejtették még el azt a minősíthetetlenül becstelenséget, amivel Lewis Somerset küzdő bányászait magukra hagyta, mikor a 22-es sztrájkot lefújta és látniuk kellett azóta is, hogy a United Mine Workers a Korrupt vezetés alatt teljesen szétrothadt.

De nem lelkesednek jobban a kommunista National Miners Unionért sem, mert Pennsylvania bányászai nem kommunisták és ahol kimentek a vörösek által hívott sztrájkokra, ott sem minden bányász, sőt csak a bá-

nyászok egy kis töredéke állt be a bolshevik táborba.

Mínt hogy azonban csak két rosz közt, vagy a harmadik, a még rosszabb közt választathatnak, mindkét szervezet lázasan toborozza a tagságot.

OHIO NEM NYUGSZIK

Megirtuk, hogy Ohio állam Public Service Commissionja, az állam szénmezőiről az iparvárosokba és a tavi kikötőkhöz a fuvardíjat levágta, miáltal az ohioi bányák több rendelkezéshez jutottak.

Megirtuk azt is két hete, hogy ezt az intézkedést az Államközi Kereskedelmi Bizottság (I.C.C.) hatályon kívül helyezte és az ohioi fuvardíjat vissza emelte.

Most Ohio állam törvényhozása vizsgálatot rendelt el az ügyben és a bíróságnál maga az állam akar a nagyhatalmu washingtoni I. C. C. ellen eljárni.

Bányászok éhségmarsa

Blanch, Ky. bányászai megunták az éhezést és olyan fenyegető éhségmarsot rendeztek a múlt héten, hogy a Vörös Kereszt azonnal anyai élelmet osztott ki közöttük, amennyit haza tudtak vinni magukkal. Az engedékenység azért volt, mert a bányászok megmondták, hogy az élelmet mindenképpen elviszik, akár szép szerével, akár erőszakkal kapják azt.

A VÉRZŐ ILLINOIS

Ismét vérengzések voltak Illinoisban a múlt héten.

Springfield környékén voltak a legsúlyosabb zavargások, ahol egy honfitársunk áldozata lett a küzdelemnek. Egy másik magyar testvér súlyos sebekkel fekszik a kórházban.

A sheriffek még mindig csak a Peabody érdekeltségeket szolgálják és a legnagyobb terrorral dolgoznak.

A United Mine Workers tagjainak élnek, hogy felfegyverkezve járnak-kelnek a vidéken, a Progressive bányászokat azonban minden ürüggyel összefogdoszák és elverik.

A kormányzó a zavargások láttára ostrom állapotot hirdetett Springfield vidékén és milíciát küldött oda, hogy a rendet fenntartsák.

Taylorville vidékén is zavargások voltak, ahol szintén volt egy pár súlyosan sérült áldozata a testvérharcnak.

Mínt hogy az új ipartörvény szerint "minden munkás ahoz a szervezethez tartozik, amelyikhez akar", kíváncsian várják, hogy a Progressive bányászokat meg fogja-e védelmezni a szövetség.

A SHENANDOAH Bányát LEZÁRTÁK

A Shenandoah bányánál nem tudták a keményszenesek sztrájkját letörni, a társaság tehát lezáratta a bányát és utasította az embereket, hogy vigyék ki a szerszámot.

A MI UJ DEALUNK

Uj dealt kapnak a bányászok és az egész ország összes lapjai közt a Magyar Bányászlap az első hírvivője az új dealnek.

Azért, mert a Magyar Bányászlap évek óta tartó szívszívó munkával részt vesz ebben az új dealben s mert ennek következtében hozzáfér azokhoz az értesülésekhez, amelyeket a többi lapok csak késve tudnak megkapni.

Azt szeretnénk tudni, hogy mennyi része lesz ennek a lapnak az új dealben a bányásztestvérek részéről, hogy mennyien fogják az előfizetéseiket beküldeni, mikor a régen várt és a Magyar Bányászlap által elsőnek jelzett javítást megkapják.

Mi is várjuk az új dealt, testvérek.

MINGO IS ÉBRED

Szervezet Borderlandban

Borderland, W. Va. bányászait értesítették, hogy felemelik ugyan a munkabért tiz százalékkal, de továbbra is skrip-szekkel fognak fizetni.

A bányászok, akik a skrip-szekkel már jól laktak, nem fogadták el ezt az ajánlatot, hanem kimondták, hogy szervezkednek, amit nyomban meg is tettek. Erre a társaság a bányát lezáratta. De a bányászok a szerszámokat nem hozták ki a bányákból.

ALJAS Bányászok

A Nanticoke mellett fekvő Susquehanna bányáiban kétezeröt száz bányász sztrájkja véget ért, mert a munkásoknak megígérték, hogy legközebb husz nap alatt a panaszait megvizsgálják.

A sztrájkot azért hívták ki, mert körülbelül ötszáz bányászt letettek.

A száz százalékos "bajtársak" csak azt a csekélységet követelték, hogy bocsássanak el minden embert, aki nem amerikai polgár, ha már le kell tenni egy pár száz embert a munkából.

A társaság ezt az aljas követelést nem volt hajlandó teljesíteni és ígérteket sem tett ilyen irányban. A bányászok az ez a becstelenség az a féltelen foreigner-ellenes izgatásnak az eredménye, amit a vidéken a Lewis féle kis cárok biztatására a Chamber of Commerce-k és a Ku Klux Klan végeznek.

SZTRÁJK INDIANÁBAN

A Dél Indianában fekvő Somerville bányánál sztrájkolnak és nap-nap után letartóztatnak egy csomó picketelőt, mindig annyit, amennyinek helyét tudnak adni a börtönben.

A princetoni bíró a múlt héten megmondta a sheriffnek, hogy több egyént nem fog elcsukni, hanem egy dollár bail mellett mindenkit szabadon enged, mert a megének nincs rá pénze, hogy a bányabárok harcát financirozza.

Bányász-Sztrájk CANADÁBAN

A Nova Scotiában lévő hatalmas bányák munkásai a munkát hétfőn abba hagyták és az Amalgamated Mine Workers nevű új szervezet hívására sztrájkba mentek.

A Nova Scotia Steel Company receiverjei a bányászok bérét huszonöt százalékkal június elsején levágták és a korrupt United Mine Workers — a Lewis gang — természetesen elfogadta a bérvágást.

A bányászok — mint Illinoisban — ott is független szervezetet alakítottak és a most alakított Amalgamated Mine Workers zászlója alatt hétfőn kivorrongáltak.

FORRONGÁS UTAHBAN

A utahi bányászok közt valóságos forrongás van és a National Miners Union zászlaja alatt próbálnak felsorakozni, hogy béremelést eszközöljenek ki maguknak.

A U. M. W. diszkreditált szervezetét ugyan megegyezés megpróbálják, hogy a bányászokat a Lewis gangszterek táborába tereljék, de a jelenlegi hangulatban erre nincs sok reményük s a bányászok a végső és jogos elkérésében a kommunista National Miners Uniohoz fordulnak.

Az állami hatóságok békéltetőket küldtek Helper vidékére, aki azonban ezideig nem tudta az éhes embereket megbékíteni a helyzettel.

nultak a munkából.

A U. M. W. tagjai — felsőbb parancsra — benn maradtak a munkában és a sztrájkoló bányászok most picketelnek. És Canadában nagy érdeklődéssel várják, hogy melyik szervezet bizonyul erősebbnek.

Canadában a sheriffek nem kiskirályok, ott nem lehet terrorizálni a munkásokat és ott elhihetjük, hogy tényleg a többség akarata fog győzedelmeskedni.

A kormány közegei természetesen a konzervatív és korrupt U. M. W. győzelmét óhajtják és amennyiben módjukban áll, azokat fogják támogatni, de a törvényekkel ott sem játszani, sem visszaélni nem szoktak és a küzdő bányászok polgári jogait felfüggeszteni, vagy elrabolni nem fogják.

KILAKOLTATÁSOK

A Consolidation Coal Co. még mindig nem érzi, hogy új deal jön az országban és Fairmont vidékén a kilakoltatásokat szorgalmasan folytatják. Legutóbb Carolina telepről raktak ki egy-néhány családot.

Van Bittner a legjobb viszonyban van a Consolidation-nal és sok bányász azt hiszi, hogy egyenesen a szolgálatában áll annak a társaságnak, amj senkit meg nem lepne, mert a United Mine Workers korrupt vezetőinél már mindent megszoktak.

A Nagy Nyugat Legendái

A Panama csatorna építésére vállalkozó francia vállalkozás összeomlott.

A világ minden részében a részvényeseket a szó szoros értelmében kirabolták és olyan büzös botrány lett a dologból, hogy a "panama" szó alatt azóta grafet és visszaélést értenek világszerte.

Hanemhát a csatorna ezzel nem lett megépítve.

És az Egyesült Államoknak szüksége volt arra a csatornára.

Szüksége volt azért, mert a spanyol-amerikai háború már a levegőben lógott és mert a köztársaság nagyhatalmi törekvései nem akartak a Csendes tenger másik partjainál, az ázsiai partoknál innen megállni.

És mert a new yorki öbölből kereskedelmi hajóink nagyobb fele a távol-kelet kínai kereskedelmé után vitorlázott, amihez — a csatorna megépítése előtt — Dél Amerikát körül kellett hajóznunk.

Kereskedelmi szempontból tehát épen olyan szükségünk volt a csatornára, mint hadászati szempontból.

Mikor a francia magán-vállalkozás szegényes bukás közepette összeomlott, kormányunk engedélyt kért Colombiától, hogy a csatornát a szövetség megépítse.

Az engedélyt Colombia megtagadta.

Amit nem is lehet csodálni.

Az Egyesült Államok ugy Mexico északi részét, mint az Antilla szigeteket néger-latin köztársaságait szabad prédának tekintette és a Monroe doktrínában bejelentette azt a "jogát", hogy időnként beleavatkozik minden állam ügyébe.

Még azt sem fogadták a latin államok hálásan, hogy mikor a német császár hadihajói Venezuela partjain megjelentek, hogy ott az adósságot kollektálják, Roosevelttel akkori elnök a Monroe doktrínába takaróztatva kergette el az európai nagyhatalom hajóit.

Mikor Colombia az építési engedélyt megtagadta, mikor a Panama területet nem akarta pénzért eladni, az Egyesült Államok kormányja hozzányult azokhoz a nagyon aljas eszközökhöz, amelyekkel már régebben — Texas függetlenítésének az idején — ismerős volt. És amit csak nemrég hányt Japán ennek az országnak a szemére.

Kormányunk leküldte titkos ügynökeit Colombia állam Panama kerületébe, hogy ott forradalmat szervezzen. Egy velünk barátságos államban.

Találtak ott a vállalkozásra hajlandó csöcseléket.

Találtak ott kalandorokat, akik még a "Hell-roaring 49th"-ok idejéből ott ragadtak. Akik vagy akiknek az elődei a panamai dzsungelből a californiai aranyláz idején bakonyerdőt csináltak, hogy a szárazon tóduló aranyásokat kirabolják.

Egyszer már foglalkoztam ebben a sorozatban azokkal az időkkel.

Egyszer már megírtam, hogy akik nem akarták a californiai aranyezők felé az öt-hat hónapos szárazföldi utat megtenni és akik nem akarták a négy-öt hónapos tengeri utat megtenni Frisco-ba, (Dél Amerika körülhajózásával) azok lementek hajón a földszoroshoz és ott a dzsungelen keresztül gázolva jutottak át a Csendes tenger partjára, ahonnan az ígért földje nem volt messze.

Megírtam azt is, hogy a dzsungelekben is, a panamai part mentén is a fehér emberek söpredé-

ke vert tanyát, akik szállodákat csináltak és azokban az aranyezők felé törekvő kalandorokat rabolták és gyilkolták.

Ezek és ezeknek a maradékai ott voltak még Panamában, amely természetesen akkor colombiai birtok volt.

Mikor az Egyesült Államok titkos politikai ügynökei megjelentek közöttük, hogy a forradalmat megservezzék, a fehér kalandorok kitörő örömmel fogadták őket.

Nem azért, mert valami hazafias lelkesedésből el akartak szakadni Colombiától, hiszen arra semmi okuk nem volt, hanem azért, mert a Roosevelttel politikai ügynökei nagyszerűen fel voltak szerelve — arannyal.

És szórták az aranyat két kézzel.

De ezen kívül is volt okuk a Panama kerületben lakó fehérneknek, félvéreknék és a világ minden részéből oda vetődött söpredékeknek, hogy a "forradalmat" sürgessék.

A francia vállalkozás nagy reményeket és nagy "boom"-ot hozott természetesen a dzsungelbe, épen úgy, mint a Csendes tenger mentén fekvő óskalövés városba, Panamába. És természetesen az is, hogy a vállalkozással együtt a boom is szétpukkadt.

A veszendőbe ment reményeségek, a keserű csalódások új reményeséget láttak az Egyesült Államok érdeklődésében és szívesen vállalkoztak a forradalmi kalandra.

Egy szép napon, 1898-ban, a jelenlegi csatorna mentén lakó, szedett-vetett, gyülevezés népség kimondta Panama szakadását és mert a dzsungel posványai nagyon messze estek a hegytetőkön fekvő anya-ország igazi testétől, Colombiának reményesége nagyon volt rá, hogy a szakadást meg tudja gátolni.

Annál kevésbé volt reményesége, mert hiszen Colombia állam kormányja sokkal jobban tudta, mint az Egyesült Államok polgársága, hogy a szakadást nemcsak mi láttuk el fegyverekkel, hanem azt egyenesen a kormányunk rendezte.

Csak a dzsungelek őslakói, az indiánok elleneztek a függetlenséget és a szakadást, mert az értelmesebb indiánok jól tudták, hogy mit jelent a csatorna megépítése. Civilizációt, amely ősi szokásaikat és életmódjukat, sőt ősi életlehetőségeiket is ki-irtja.

Mint hogy azonban őket sem Colombia állam, sem az Egyesült Államok kormányja, sem az új "állam" kormányja nem kérdezte, Panama "függetlenségét" Washington sietett elismerni.

Kénytelen voltam a "függetlenséget" idézőjébe tenni, mert Panama akkor épen annyira volt független, mint manapság. Csak az angolszász képmutatás meri rámondani az államra, hogy független és csak addig független, amíg az úgy tetszik Washingtonnak.

Komiszabb és hitványabb módon egy barátságos állammal még el nem bántak, mint ahogy mi akkor Colombiával elbántunk és mikor pár hónapja kormányunk tiltakozott az ellen, hogy Japán Manchuria testét Kináról letépte, s Manchuoko "függetlenségét" elismerte, a sárga kormány tisztelettel emlékeztette Washingtont és a világot — Panamára.

És megemlítették, hogy ők ezt a "függetlenítést" egyenesen mitőlünk tanulták. Amiben tökéletesen igazuk van.

Az európai nagyhatalmak nem siettek annyira, hogy Panama

állam függetlenségét elismerjék.

Franciaország kártérítést követelt, Spanyolországnak nem lehetett beszélni, de Anglia féltékenyen nézte, hogy a tengerek új kapuját az új nagyhatalom fogja őrizni. Ők tudták a legjobban megítélni, hogy a Suez csatorna mit jelent a számukra.

Anglia hát izgult és nem nyugodott meg mindaddig, amíg titkos szerződésben bizonyos engedményeket nem ígértünk a számára. Akkor aztán Anglia is elismerte Panama függetlenségét és csend lett a nemzetközi berkekben. Csak amikor évekkal később a csatorna elkészült, akkor horkantak fel az Egyesült Államok polgárai, mert akkor ismerték meg a Payne féle titkos szerződés részleteit, amelyeknél furcsább egyezés kevés van a világon.

Mert az van a szerződésben, hogy bár a csatornát az amerikai nép pénzén építették, kötelesek vagyunk azon az angol és canadai hajókat épen olyan vámmal átengedni, mint azokat az amerikai hajókat, amelyek nem is idegen országba mennek, hanem egyik amerikai partról a másikra igyekeznek. Ez volt az ára annak, hogy Anglia az államcsíny elismerte s Colombiának később sulyos dollár-kártérítést fizetünk.

Természetes, hogy szó sincs és szó sem lehet a dologról. A valóság az, hogy moszkvai utasításra és moszkvai tervek szerint igenis a többi nemzetiség közt is megpróbálják ugyanazt a kommunista "egységfrontot" megcsinálni, amit most a magyarok között próbálnak.

Minden bezárt bank ügyét ott kell elintézni, ahol a bankot bezárták s minden veszendőbe jutott bond ügyét azokkal kell, — ahogy lehet — elintézni, akik a bond árával tartoznak. A kormányunk semmi köze ezekhez a dolgokhoz és a kormányunk nem fogja a veszteségeket pótolni.

Arra jök ezek az üres ígéretek, ezek a hangzatos követelések, hogy a gyanutlan polgári egyletek megbízottait egy kis vörös propagandára Chicagoba csodítsék.

Panama tehát most voltaképpen két részből áll. A "független" államból, amelynek van elnöke és törvényhozása és amely szerződéseket köt velünk és a többi államokkal és az ugynevezett "Canal Zone"-ból, (kanális zóna) amely a mi tulajdonunkat képezi.

A Canal Zone-ra azért volt szükségünk, hogy a csatorna védelméről kellőképpen gondoskodjunk.

Mikor elkészültek a munka politikai részével, mikor egy országot Washington ügynöke és bérenci ketté vágta, mikor egy új államot rajzoltak a térképre, hozzáfogtunk, hogy a csatornát megcsináljuk.

Az Egyesült Államoknak akkor nem volt egy penny szövetségi tartozása, könnyű volt hát a csatorna építéséhez szükséges három-négy száz millió dollárt megszerezni. Két percent kamattal bondokat bocsátottak ki és azokat a bondokat szívesen vásárolták. (Egész a világháborúig nem is volt más adóssága ennek az országnak s a háború előtt New York város sokkal többel tartozott például, mint a szövetség.)

Mint hogy a csatornát szövetségi birtokban építettük, azt rábízták a katonaságra, annak mérnöki osztályára, amely nemcsak megcsinálta a csatornát, hanem azzal kapcsolatban jóformán a vidék éghajlatát is megváltoztatta.

Amilyen gyalázatos módon készítették elő a csatorna építését, amilyen becstelenséggel készítették le Panama testét Colombiáról, olyan dicséretes munkát végeztek katonáink magával az építéssel. Amely valóságos hősköltevény abban a változatos és érdekes könyvben, amit az Egyesült Államok történelmének neveznek.

(Folytatás.)

"A többi nemzetiségek példájára..."

Az egyre hírhedtebbé váló "Chicagói Egységfront" nem adja fel a küzdelmet.

Miután hetekkel a Himler lapok után a két napilap is megtámadta a hamis lobogó alatt toborzott kommunista népgyűlést azóta egyre gyorsabb egymást utánokban küldik ki Chicagóból a magyarázatok és a meghívókat.

A legutolsó "Nyilatkozatukban" — amelyben már a gyűlés kommunista céljait nem is merik tagadni — újra felsorolják a tetszetős és hangzatos programot:

"Valamennyi magyar egyletnek össze kell jönni, hogy a többi nemzetiségek példájára, segítséget kérni a kormánytól, egyleteink bank és bond veszteségeinek a pótlására, megtérítésére."

Egész szépen hangzik a meghívás.

És a gyanutlanul olvasó azt hiheti, hogy a "többi nemzetiségek" talán már el is érték a kormánytól az eredményt. Hogy talán már azoknak a bank- és bond veszteségeit pótolták.

Természetes, hogy szó sincs és szó sem lehet a dologról.

A valóság az, hogy moszkvai utasításra és moszkvai tervek szerint igenis a többi nemzetiség közt is megpróbálják ugyanazt a kommunista "egységfrontot" megcsinálni, amit most a magyarok között próbálnak.

Minden bezárt bank ügyét ott kell elintézni, ahol a bankot bezárták s minden veszendőbe jutott bond ügyét azokkal kell, — ahogy lehet — elintézni, akik a bond árával tartoznak. A kormányunk semmi köze ezekhez a dolgokhoz és a kormányunk nem fogja a veszteségeket pótolni.

Arra jök ezek az üres ígéretek, ezek a hangzatos követelések, hogy a gyanutlan polgári egyletek megbízottait egy kis vörös propagandára Chicagoba csodítsék.

De nagyobb, felemelőbb, általánosabb célja is van az "egységfrontnak", mint az a nyilatkozatból kitetszik:

"Állást kell foglalnunk az aggkori, rokkantsági, munkanélküli állami biztosítás mellett, egyre gyorsabb egymást utánokban küldik ki Chicagóból a magyarázatok és a meghívókat.

Hát ebben igazuk van.

Mindnyájunknak állást kell foglalnunk.

De, könyörgünk, miért kellett ezért az ország minden részéből pont Chicagoba és pont a bolsevik táborba utazni?

Nincs az országnak egyetlen ipari gócpontja, ahol az "állás-foglalásra" ne nyílna akár az egyletnek, akár az egyletnek alkalm.

És ha már magyarul, tehát csak magunk közt beszélünk, legyünk egy kicsit őszinték.

Ki a csuda törődik itt azzal, hogy a magyar egyletek, vagy a lengyel egyletek állást foglaljanak ilyen szociális reform érdekében? Hát van nekünk döntő, vagy legalább sulyal bíró szavunk ilyen dolgokban az országban?

Mindenki tudja, hogy nincs.

És akárhány politikai vagy társadalmi nullát trombitálunk össze Chicagoba, vagy máshova, (mert magyar nyelven bevallhatjuk, hogy ilyen dolgokban politikai és társadalmi nullák vagyunk) a szám nem fog nagyobb mutatni. Mert egy nulla, vagy tizenegy egymásmellé írt nulla még mindig "semmit" jelent szóban és írásban.

Igenis agítálhatunk és agítáljunk mindezen szükséges reformok mellett egyénenként és csoportonként ott, ahol nem vagyunk nullák, a saját portánkon.

A magyar ember agítálhat az amerikai munkástársánál a shopban, az amerikai szomszédjánál az életben, az amerikai egyesületben, ahol tag, vagy egy-egy magyar egylet, egy-egy magyar kolóniában.

Trentonban talán jelent egy

morzsányit, ha az ottani magyar egyletek megszólalnak ott Trentonban. Ugyanezt el lehet mondani Passaicról vagy Bridgeportról.

De ha minden magyar egylet összeül, hogy ORSZÁGOSAN "állást foglaljanak", az igazán semmit nem jelent ebben az országban.

És ha minden magyar egylet minden tagja együtt is lenne Chicagoban, ami mégis kitenne vagy hatvanezret, egy pillanattal nem vinnék előbbre ezeknek a reformoknak az ügyét az "állás-foglalással".

Ezért hát nem szükséges Chicagoba költségeskedni és fáradni, mert ezt jobban elvégezheti minden magyar egylet és minden magyar ember otthon, a saját portáján.

És mindezeket felül ezért nem szükséges bolsevik "egységfrontot" csinálni, mert ha késleltetheti valami ezeket a reformokat, — a nagytörekések természetes gáncsveitől kivül — akkor az a kommunista láрма lesz.

* * *

Nagyon szerényen és nagyon halkán meg akarunk a chicagói ramazurival kapcsolatban még egy csekélységet jegyezni.

Két hete, hogy a Szabadság és a Népszava "felfedezték" a chicagói lármának a bolsevik mivoltát. Épen két héttel azután, hogy a Himler-hetiszemlélt szindikáló újságok felhívták a gyűlés vörös színére a figyelmet.

És a két "legnagyobb" most hetenként olyan kecsesen pukkedlik egymásnak, amiért ők "felfedezték" a nagy titkot, amit előtűk épen két héttel ez a lap már elárult, mintha valami nagy nemzetmentésben lettek volna a legelső.

A tény az, hogy igen becses napilapjaink kissé átluszékonnyak, kissé későn riadtak fel a dologra, miután mi már két héten át futjuk, hogy a magyar egyleteket kommunista értekezletre csábítják.

Mi természetesen nem akarunk "érdemet" kovácsolni a dologból, mert hiszen kötelessége ez minden magyar újságnak.

De a kölcsönös és hazug bókoltatás kissé rosszul áll a későn, nagyon megkésve félreca-pott kalaphoz.

LELŐTTE A MEZŐŐR

Sulyos láblövésrel szállították a kórházba Gernád Lajos kismémedi (Pest m.) gazdálkodót. A szerencsétlen rözsét szedett Gosztonyi Miklós földbirtokos erdejében, mikor Tekopa István mezőőr rászólt, hogy távozzon. Gernád nem hallotta a figyelmeztetést, amire az őrlött. A vizsgálat megindult.

KIUGROTT A VONATBÓL

Jakab Mihály cigánylegényt, aki kirabolt és kegyetlenül megkínzott egy békésszentandrási asszonyt, a gyulai törvényszék három évi fegyházra ítélte. Miután egy másik lopásért Székesfehérváron akarták felelősségre vonni, megbilincselve, fegyőrök kíséretében odaszállították. A rabló cigány azonban utközben összekötözött kézzel kiugrott a robogó vonatból és nyomtalanul eltűnt. Keresik.

ERDŐÖRRE LŐTT

Hegyi Ferenc sajtóvelezdí (Borsod m.) legényt a miskolci törvényszék két évi fegyházra ítélte. Az volt a bűne, hogy rálőtt Kiss József uradalmi erdőőrre, aki falopáson érte.

GRÓFBÓL KÖZSÉGI BÍRÓ

Tarnóca (Somogy m.) községben a múlt héten egyhangulag gróf Széchenyi Frigyes ottani földesurat választották meg községi bírónak.

UJSÁGOKAT

HETILAPOKAT

ÁLAPSZABÁLYOKAT

H A V I ÉRTESETŐKET

EGYLETI ÉVKÖNYVEKET

BELÉPTI JEGYET

SORSOLÁSI JEGYET

PLAKÁTOT - KÖRLEVELET

LEVÉLPAPIRT - BORITÉKOT

SZÁMLA-FEJET - MEGHÍVÓT

és mindenfajta más nyomtatványt

KÖNYVEKET

JUBILEUMI ALBUMOKAT

MULATSÁGI PROGRAMOKAT

ÜZLETI NYOMTATVÁNYOKAT

EGZLETI NYOMTATVÁNYOKAT

OLCSÓN - PONTOSAN IZLÉSESEN - GYORSAN

készít

LAPUNK NYOMDÁJA

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT
VAGY KÜLDJE RENDELÉSÉT
A KIADÓHIVATAL CIMÉRE

HETISZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról)

munkákat megkezdik s az Ipartörvény rendelkezéseinek a hatása mutatkozni kezd az országban, kétségtelen, hogy a fellendülés nagyarányú és gyors lesz.

A nehéz ipar a múlt héten 48 százalékos üzemmel dolgozott és azt hiszik, hogy június vége előtt csökkenés nem is lesz, bár ebben a hónapban már a rendes években a csökkenés jelentkezni szokott.

Az autó iparban is csak június végére várnak visszaesést, de azt remélik, hogy az sokkal kisebb arányú lesz, mint amilyentől még négy hete is tartottak.

A rakott kocsi száma állandóan emelkedik s a villanyáram fogyasztása is növekszik az egész országban.

A szövögyárakon kívül a cipőgyárak is erősebben dolgoznak és a kiskereskedők negyven százalékos üzlet-emelkedéseket mutatnak május hónapról.

Nagy vasérc szállítmányok jönnek az északi bányákból és állítólag erősen emelkedik a szén-szállítás a tavakra.

KITÜNŐ ALKALOM FARMVÉTELRE

80 akeros farm Oakland Countyban Michiganban, aszfalt ut mellett, eladó. Jó ház, kitünő istálló, elsőrangú termőföld, Olcsó ár és jó fizetési feltételek.

80 akeros farm Oakland Countyban jó épületekkel, olcsó és jó fizetési feltételekkel eladó.

80 akeros farm, jó termőföld, jó épületekkel, nagyon olcsón és nagyon jó fizetéssel eladó.

THE STATE SAVINGS BANK
South Lyon, Mich.

ELADÓ FARMOK

1. Fremont Township, Isabella County Michiganban, eladó 40 akeros farm, kitünő homokos talaj, szőlő és szőlőskert, 10 hat szobás ház, magtár és más külön épületek. Jó utak mentén. Ár \$1,200.00.

2. 40 akeros farm Lincoln Townshipben, Isabella Countyban. Kitünő agyagos talaj, sok húmmász, valamint munkások, 10 szobás ház, basement, istálló, jó utak mentén. Ár \$2,000.00.

3. 80 akeros farm Lincoln Township, Isabella Countyban. Agyagos talaj, valamint munkások, földdel, kitünő dráma, éjszakai nézőt, jó utak mentén. Ár \$2,500.00.

Central State Savings Bank
Shepherd, Mich.

ELADÓ FARMOK

Egy 180 akeros farm, Greenville, Ill.-tól délre 4 mértföldnyire. Alkalmas tejjáadásra. Épületekkel, 2 istállósval, villam pumpa, silo és melléképületek.

Egy 160 akeros farm, Collinsville, Ill.-tól északra, 4 mértföldnyire St. Louis, Mo.-tól. Nagy lakóház és istálló. Alkalmas tejjáadásra vagy általános gazdaságra.

GUST. HOLZWEG, Collinsville, Ill.

E L A D Ó

egy jó 30 akeros farm, jó épületekkel, 12 akor hagyma és lakkal.

krumpli föld. Megvásárolható alkalmi áron, könnyű feltételekkel.

DONALD D. DAY
Edgerton, Ohio

ELADÓ

kitünő föld, Michigan felső részében, késpénzért, vagy részletre. Kitünő tejtermelőnek, krumplitermelőnek és gyümölcsösöknek. Azonkívül van egy néhány farmjaink részben felszerelt épületekkel. Mind nagyon olcsó és kedvezményes törlesztés. Irjon felvilágosítást.

HAMAR LAND & LUMBER CO., Ltd., Chassell, Houghton County, Michigan.

ELADÓ

Kitünő farm, 57 akor, 17 akor erdővel. Jó ház és istálló, követett ut mentén közel egy kis tóhoz. Ideális hely farmmunkások, három mértföldre Gaylord városától. Az ára még csak rövid ideig \$2000.00.

Farm, 80 akor, nagy istálló, kis ház, jó talaj és kitünő utak. 8 mértföldre Gaylord-tól. Rendkívül ár \$1200.00. Azonkívül sok más farm olcsón. Vegyen direkt a tulajdonostól.

Gaylord State Savings Bank
GAYLORD, MICHIGAN

ERŐSEN EMELKEDETT

ismét a buza ára a múlt héten s bár nyolvan cent mellett még mindig nem fognak a földművesek meggazdagodni, ez az ár hatvan százalékkal több, mint amennyi a buza hatvan nappal ezelőtt volt.

A zab ára is felment, a gyapot ára is emelkedett, a gyümölcsök szintén jó piaca van, csak a zöld-sárgák nem mennek fel kellőképpen s a farmernek még mindig nem jut két dollár a nap-számjára.

A réz ára elhagyta fontonként a nyolc centet (alacsonyabb volt a télen 5 centnél), a szénárak, az ólomárak szintén emelkedtek s az acél ára is felmegy a következő hónapban.

Az egyre emelkedő árak mellett a munkások nem fognak sokat nyerni a nyári munkák elvégzésénél, de a munkásoktól fog függni, hogy milyen gyorsan tudnak szervezkedni s milyen gyorsan követelik meg, hogy tisztességes napszámot kapjanak.

AZ EMELKEDŐ ÁRAK

és az emelkedő értékek váratlan segítséget nyújtanak a biztosító társaságoknak, amelyek ma sokkal jobb helyzetben vannak, mint amikor a különböző zárlatokat behozták.

A legtöbb biztosító társaság arra gondol most már, hogy a zárlatok feloldását kérje s az esetben újra adhatnak kölcsönt a kötvényre.

A magyar egyletek ez esetben szintén felszabadulnának és ez nagy megkönnyebbülést hozna a szegény sorban vergődő egyleti tagságnak, különösen az öregebb tagoknak.

Az emelkedő értékek ugyancsak rendbe hozzák a csőd szélén álló tűzbiztosító társaságokat is és hamarosan lehetővé teszik, hogy sok bank újra megnyissa a kapuit.

A mortgage törvények és az emelkedő munkabérek és árak lehetővé teszik, hogy sok olyan ember megtarthassa az otthonát, akik azt már voltaképpen régen feladták.

AZ EMELKEDŐ ÁRAK

mutatkozik az egész országban a kínai kölcsön ügyében. A Reconstruction Finance Corporation ötven millió dollár ad kölcsönt a kínai köztársasági kormányban, hogy azon buzát és gyapotot vegyen ebben az országban.

Akik azt emlegetik, hogy Kína kormányja nem jó a hitelre, azok a Reconstruction Finance Corporation eddigi hitelműveleteit mutatták, amelyek százezer dollár adtak csödben levő vasutaknak, hogy a pénzt a bankároknak adhassák.

Széleskörű tárgyalások folynak az orosz kormányval, hogy vegyenek élő állatot és iparcikkeket ebben az országban s az orosz kormány szintén hitelt kér e célra.

Valószínű, hogy a congressusi szünet alatt valamilyen érintkezést talál a kormány a Szovjettal és egyáltalán nincs kizárva, hogy ez az érintkezés egy nagy hitelművelettel kezdődik.

NAGY ÖRÖM VAN

a nedvesek táborában, mióta a múlt héten Indiana állam dezteltarta a szárazakat, mert a középnegyaton ezt az államot csontszáraznak tartották.

Az alkotmány 18-ik módosítása, sának a sorsa azonban júliusban dől el, mikor a déli államok szavaznak.

Július 18-án és 20-án Alabamában, Arkansásban és Tennesseeben szavaznak s ha a három déli állam közül legalább

kető az alkotmány módosítást megszavazná, a szárazak a küzdelmet feladnák.

Ha ellenben mindháromban győznek a szárazak, akkor a prohibíció ellen a harc hosszú lesz, mert tudvalevőleg tizenhárom állam azt bent tudja tartani örökre az alkotmányban.

A déli államok fehér lakossága természetesen a prohibíció alatt is egész szépen hozzá jutott az italhoz, de ha azt kitérülnek az alkotmányból, akkor a négyet sem tudják eltüntetni az italtól.

CHICAGOBAN MEGINT

véres tüntetések voltak a múlt héten, mert a nagy kiállítási ballyhoo dacára a tanítóknak nem tudtak eddig fizetni. Jelenleg február elsejétől van a város a fizetésekkel hátralékban s nincs is remény rá, hogy hamarosan fizetnek.

Detroit radikálisan oldotta meg a tanítók fizetését, mert az iskolákat egyszerűen a rendes időnél előbb becsukták. A nagy városok a szegényérzetet egészen elvesztették, mert míg Detroitban hónapok óta marakodnak, hogy a bankárok a város adósságaira a kamatokat pontosan megkapják, addig senkinek eszébe nem jut, hogy a gyermekeknek kijáró tanulási lehetőséget megadják.

A congressus egyébként intézkedik, hogy a városok számára a csőd lehetővé váljék és nagy városaink sorban követni fogják a bukott kereskedők példáját, ki-egyeznek alacsony percentben a hitelezőkkel.

A depressiónak szomorú emléke marad, de az eladósodott városok demoralizációja lesz a gazdasági válság leggyalázatosabb emléke.

A VASUTAK LESZÁLLÍTJÁK

a viteldíjakat a közeli hetekben s különösen a nyugati vasutak akarják visszaállítani a háború előtti két centes mértföldenkénti utazást, aminek nagyon itt van az ideje.

Vasutaink állandóan sirtak, panaszkodtak, hogy a közönség az autombilokon és az autóbussokon utazik, de arról hallgattak, hogy a közönséget mindmáig háborús árakkal és viteldíjjakkal rabolták.

Hasonlóan magas a Pullman kocsi viteldíja és itt lenne a legjobb ideje, hogy a congressus illetékes bizottsága nézzen ezekben az ügyekben.

A nyári hónapok elhozták a transatlantic repüléseket s az egyik amerikai repülő utban van, hogy körül repülje a világot. Két spanyol ájtott a múlt héten Cubába, ezen a héten pedig egy egész flottilla érkezik — ha megérkezik — a chicagai világkiállításra Olaszországból.

Sok gyakorlati jelentősége nincs ezeknek a repüléseknek, legfeljebb arra jök, hogy a féltelmet és a fegyverkezést fokozzák.

EUROPÁBAN ALÁÍRTÁK

a Négy Hatalmak egyezségét, amit azonban még jóvá kell hagyni négy parlamentben.

Tulságos nagy jelentősége nincs az okmányoknak, mert francia követelésre és a kis ántánt akaratából abból minden lényeges részt kihagytak.

A szerződés értelmében a revíziót csak a Ligán keersztül lehet megcsinálni, vagyis ezzel az ügygel ott vannak, ahonnan indultak.

Mint hogy pedig a revízióval nem fognak várni tíz évet — ennny időre szól a szerződés — és nem fognak várni két évet, nyilvánvaló, hogy az egész okmány csak arra való, hogy a megfelelő levéltárba helyezzek.

A lefegyverkezési konferencia egyelőre szünetel, de biztosra

veszi ma már mindenki, hogy az eredménytelenül végződik, mert Franciaország nem hajlandó korlátozni a hadseregét. Az a kifogása, hogy a német békeszándék nem őszinte.

Ilyen levegőben nyílt meg hét-főn a londoni nagy tanácskozás, amelyen a világ majdnem minden népe és nemzete képviselve van s amelyen ezernél többen vesznek részt.

MEG KELL ÁLLAPITANUNK.

hogy a londoni konferenciáért nem lelkesedtek csak minálunk, hogy Anglia attól semmit nem remél, de az összes nemzetek közül csak Franciaország szabotálta a tanácskozást előre.

Gazdasági co-operációról, nemzetek gazdasági együttműködéséről beszélnek s közben Franciaország a vámot ellenünk tizenöt százalékkal emelte, Anglia gazdasági háboruban áll Japánnal, Németország dumpolni kíván az egész világon.

A pénzértékek állandósításáról is beszélnek, sőt ezzel fognak foglalkozni először. Természetesen minden nemzet azt szeretné, ha az ő pénze érne a legkevesebbet, mert az jelent gazdasági előnyöket a nemzetközi piacon.

Az az érdekes, hogy Európa minden állama nehezelt az olcsóbbá tett dollárért, holott nincsen jóformán állam, amely a pénzt, illetve annak értékét régen tönkre nem tette.

Annyira vannak a konferencián, hogy hetekig tart, amíg elkezdenek dolgozni, lényeges eredményt tehát onnan szeptember előtt senki ne várjon, akármilyen nagy beszédeket mondanak majd az "államférfiak" és akármilyen headlajnokat közölnek majd az újságok.

NÉMETORSZÁG BEJELENTETTE.

hogy a különböző külföldi tartozásokra ezentúl nem fogják, mert állítólag nem tudják a kamatokat fizetni s bár egyelőre nem beszélnek a tökérről, sejtetik engedik, hogy abból is engedményeket követelnek.

Egyébként a társadalmi béke annyira dühöng a birodalomban, hogy Münchenben egy kardinális miséjét szétrobbantatták és egy csomó katolikust, köztük egy néhány papot a hitleristák megverték.

Nem lehet egy tömeget tizenöt éven át felekezeti gyűlölséggel izgatni s aztán megállítani páncsoszóra a pusztulás és romlás munkáját.

A kormány gazdasági programja kezd kibontakozni és úgy látszik, hogy a külföldieknek a bankokban lefagyasztott pénzt fogják beruházásokra használni.

A szükség-munkáknál és az ipari alkalmazásoknál a kormány nagy kedvezményeket nyújt a nagytőkének és úgy látszik, hogy Hitler teljesen azokat akarja szolgálni.

A DUNA ÁLLAMOK

buza-konferenciája egységes fronttal jelent meg Londonban, mert Bukarestben azt határozták, hogy a Duna államok a buza-termelést korlátozni nem fogják.

Rámutatnak, hogy az utolsó évtizedekben Canada, az Egyesült Államok, Argentina és Ausztrália óriási módon emelték a buza-termelést, amit a Duna államok nem tettek. És azt követelik, hogy az európai piacon adjanak elsőbbséget a számukra.

A buza-konferencia olyan szépen sikerült, hogy a kis ántánt szorosabb gazdasági kapcsolatokat kiépítését tervezi és a londoni konferencia alatt vagy után újra felelevenítik a régi francia tervet egy Duna szövetségről, a melyben minden utóállam bent lenne.

Nem lehetetlen, hogy ezzel kapcsolatban a revíziót is fel fogják ajánlani, amely esetleg Magyarország és Ausztriát ilyen szövetségbe bevinné.

SPANYOLORSZÁGBAN

a Vaticánnal kitört harc kormányválságot idézett elő és az elnök napokon át képtelen volt kormányt alakíttatni.

Az egyház ugyan mérsékelte a harcot, hogy a kormány helyzetén könnyítsen, de Spanyolországban azt hiszik, hogy az új egyházi törvényt revidálni kell és meg kell engedni az egyháznak egyelőre legalább a tanítást.

Lengyelországban nagy fejtelenség van, mert bár a kis ántánt a Négy Hatalmak javított szerződése megnyugtatta, Lengyelországban nem volt meg a javításnak ez a hatása.

Mint hogy Danzigban a hitleristák győztek, akik Hitlerrel fogadnak el utasításokat, a lengyel elvben már Danzigot feladták s el vannak rá készülve, hogy hamarosan napirendre és revízióra kerül a korridor kérdése.

OROSZORSZÁGBAN JÓ

terméskilátások vannak és azt hiszik, hogy ez az év véget vet az élelmiszer hiánynak.

A jó terméskilátások mindenkit jobb kedvre hangolnak az országban és az ipari termelés is szép eredményeket mutat.

Erősen emelkedik a széntermelés és az acéltermelés és ugyanez mondható el majdnem minden iparban.

Azt hiszik, hogy a londoni konferencián sikerül az angolokkal új egyezséget és barátságot kötni s hogy talán az amerikai delegációval is hasznos érintkezést találunk.

LATIN-AMERIKÁBAN

a múlt hét csendes volt. A Chaco fronton ugyan dult a harc, de közben komoly lépések történtek egy fegyverszünet érdekében.

A Peru-Colombia békétárgyalások sikerrel folynak s a háborút ott el fogják egyelőre kerülni.

Cubában a forradalmi mozgalom egyre nagyobb erővel tör utat magának és senki nem kétli, hogy Machado napjai meg vannak számlálva.

A TÁVOL KELETÉN

tudvalevőleg megkötötték a a fegyverszünetet, amelynek titkos feltételeit senki nem ismeri. De egyelőre a harcok elüttek és Japánnak alkalom van adva arra, hogy hódításait konszolidálja.

Japánt különben most az Angliával folytatott gazdasági háború sokkal jobban izgatja, mert az angol gyarmatok sorra

zárják ki a japán árut az erősen felemelt vámokkal.

Ez is hozzájárul Japánnak ahhoz a követeléséhez, hogy 1935-ben a navy egyezményt módosítsák s egyenlő navyt kaphasson Angliával és az Egyesült Államokkal.

Állítólag Japán új szerződést akar kötni velünk is, amely minden vitás kérdést döntő bíróságra bízna közöttünk.

AZ AMERIKAI MAGYARSÁG

őszinte örömmel ünnepelte a new yorki Magyar Újság egy éves jubileumát s minden ok meg van erre az ünnepre.

A Szabadság és az Amerikai Magyar Népszava idegen tulajdonosok kezeiben vannak s napilapjaink közül a Magyar Újság az egyetlen, amelyben magyar emberek rendelkeznek.

Szinte elképzelhetetlen küzdelmek közt tartották fenn egy évig a lap munkás-tulajdonosai az újságot és ebben az esetben igazán csak véres verejték volt az alapító, amit egy éven át fizetés és kereset nélkül beledolgoztak az újságitrók és a nyomdászok.

Mindenki reméli, hogy az egy éves jubileum jobb napokat hoz a munkásokra, mert a közönség most már látja, hogy bátran elő lehet a lapra fizetni.

MÉG EGYSZER A BARTHA

ügy foglalkoztatta a magyarokat a múlt héten. A Verhovay Segély Egylet sikkasztó tisztviselője büntetésének egy harmadát leülte és ez jogot adott neki, hogy parole alatt szabadon bocsájtását kérelmezhesse.

Az állami biztosítási hatóság képviselője ellenezte a kegyelmet, a Verhovay Segély Egylet tisztikara — tekintettel Bartha viselkedésére — a kegyelmet nem kérte, de az orvosok véleménye alapján azt megadták a számára.

A hatósági orvos azt véleményezte, hogy Bartha semmi közelművelést nem élhet többet egy pár hónapnál és ezen az alapon a bíró parole alatt szabadlára helyezte.

A SZT. ERZSÉBET MAGYAR ÁRVAHÁZ

Az aggmeházi farm a Detroit-Toledoí főútnak körülbelül a fele útján fekszik, három és fél mértföldre a főúttól, egy újonnan öntött mellékúton, a carletoni (Mich.) katolikus plébániának és iskolának közvetlen közelében. Éppen ezért úgy az aggmeházának, mint árvaházi cseloknak elsőrendűen megfelelő.

St. Elizabeth Hungarian Orphanage and Home for the Aged
8428 South Street
Detroit, Mich.

E héten befolyt adományok: Buffalo és környéke Kath. Bs. Egylet, Buffalo, N. Y. 5.25, Leng. Imréné, Bridgeport, Conn. 2.00, N. N. Flint, Mich. 1.00, Tassi Ferenc, N. J. 1.00, Matyi Ferenc, Detroit, Mich. ágyéműt adományozott.

MEGMÉRGEZTE FIÁT

Győre Ferenc szombathelyi cipész-mester feleségét a bíróság hat hónapi börtönrre ítélte, mert nyolc éves kis fiát mérgegelte meg. A szerencsétlen asszony, aki annak idején maga is öngyilkosságot kísérelt meg, azzal védekezett, hogy férje haldoklott és ő meg akarta menteni imádott kis fiát a kolduskönyvtől.

KÖTELET NEKI

Kalács Sándorné püspökládayi (Hajdu m.) asszony valami apró csinytevés miatt piszkával úgy elverte kilenc éves kis fiát, hogy annak több bordája betört. A vadállati anya kezéből a szomszédok szabadították ki gyermekét, aki a bordatörés következtében tüdőgennyesedést kapott és meghalt. Az eljárás megindult.

E LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

EGY ÉVRE \$3.00
FÉL ÉVRE \$1.50

Magyarországba
HAMBURGON ÁT

Ingást csökkentő készülékek ellátott hajóink kényelmes utazást biztosítanak az év bármely szakában

NEW YORKBÓL BUDAPESTIG \$166
ÉS VISSZA 3-İK OSZTÁLYON

Rendszeres heti járatok. Közvetlen és gyors vasúti összeköttetés Hamburgból. Felvilágosítást nyújt a helyi ügynök vagy

HAMBURG-AMERICAN LINE
1223 Washington Blvd. Detroit, Mich.

EGÉSZSÉGÜGYI TANÁCSOK

FÉRFI ÉS NŐ LEGFOBB KINCSE: AZ EGÉSZSÉG

AZ TÖRTÉNT AMIRE NEM SZÁMITOTT OTT HAGYTA AZ URA

Már sok családi élet felbomlásának volt az okozója a női betegség elhanyagolása. Fehérfolyás, méhgyulladás ellen van hathatós orvosság, melynek használata sok ezer szenvedő nőnek adta vissza egészségét és családi nyugalomát. Használja a Dr. Bolgár féle FLUORIN feksendő port és a Dr. Bolgár féle MEHGOLYÓT, mely szerek együttes hatására a legjobbnak bizonyult. A készlet ára \$3.25. Rendelje meg még ma.

HA MINDEN HÓNAPBAN PONTOSAN MEGKAPJA

a fejfájást és görcsöket, használjon VÉR-ELI X I R T, melynek kitűnő hatása a női rendellenességekre el van ismerve. Egy üveg \$1.25 és 5 üveg egy teljes készlet \$5.

Férfiak!

Ne tartsák titokban betegségeiket. Használják azonnal a **XXX** gyógyszer készletet. Ára \$5.00

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS.

Örömmel jelentem, hogy a VIRO tableták teljes eredményt hoztak.

L. K. Montreal, Canada.
Viro elgyengült férfierejét visszaszerzi. Egy doboz \$3.50. Egy teljes készlet 3 doboz \$10.00.

E hasznos értesítést a **Vörös Kereszt Patika**
12302 Buckeye Rd., Cleveland, O.
adja, ahol a receptet megrendelheti. —
Máshol a valódi nem kapható.

EGYLETI KALAUZ

A WILKES-BARREI I. MAGYAR KOSSUTH LAJOS BS. EGYLET
Alapított: 1892 Február 27-én

Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján, 469 Main St., Evansville, Pa.
Elnök: Jankó József. Titkár: Bódi István. Pénztárnok: Fekete József, címe: 527 Northampton St., Kingston, Pa. Jegyző: Jankó Endre. Betegleltató: Győri József. Három tagu bizottság: Jencsik György, Márton világossáttal szivesen szolgál Fekete József, címe: 527 Northampton St., Kingston, Pa.

A CONGOI ELSŐ RÁKÓCI FERENC BANYÁSZ BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET
Alakult 1894 Január hó 11-én
Székhelye: Congo, Ohio

Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján, a Ref. Templom alatti iskolában, Drakes, Ohio.
Tisztségviselők: Elnök: Titka János; alelnök: Rezes János; pénztárnok: Fazlay János; titkár-jegyző: Palay János, minden az egyletet érdeklő levél hozzá küldendő, címe: Box 85, Congo, Ohio; pénztári titkár: Kocsis István; ellenőr: V. Tóth István; napló vezető: Varga András; hármastag bizottsági tagok: Csibere Sándor, Móri János, Szántó János; betegleltatók: Congon Morváth Sándor, Drakes-en Sipes Mihály; ajtóőrök: E. Tóth István, Lukács András; zászlóterítők: Dudás Péter, Titka Sándor, Ifj. Móri János, E. Tóth István; hivatalos orvos: Dr. James Miller; hivatalos lap: Magyar Bányászlap, címe: 223 Grognova Street, Cleveland, Ohio és Győri László.

LATROBE, PA. ÉS KÖRNYÉKE JÉZUS SZT. SZIVE RÓM G. KATH. MAGYAR BETEGS. EGYLET
Székhelye: Latrobe, Pa.
Alakult 1905 február 5-én

Az egylet tisztikara:
Elnök: Lévay Mihály; titkár-pénztárnok: Varga István; ügykezelő: Vincze János; ellenőr: Jambor István.
Gyűléseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján, délután 2 órakor Dorothy-n, Vincze József tagtárs házában.

ELSŐ TUG RIVER-I MAGYAR MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET
Alakult 1903 Október hó 1-én
Székhelye Gary, W. Va.
Hivatalos lapja: Magyar Bányászlap.

A főtitkár:
Főelnök: Kiss Imre.
Főalelnök: Id. Nagy Mihály.
Főtítkár: Lázár László, Box 806, Gary, W. Va., a vidéki tagok leveleit hozzá címenűzők.
Főjegyző: Varga László.
Főpénztárnok: Soltész József.
Háromtagu bizottság: Horváth János, Ifj. Nagy Mihály, Buzsik József.
Főellenőr: Ifj. Nagy István.
Szertárnok: Kiss Imre.
Főtárgy: Ifj. Nagy Mihály.
A főtitkár minden hónap utolsó vasárnapján délelőtt 10 órakor tartja gyűléseit a Gary-I Hallban.

Első Osztály, Filbert, W. Va.
Elnök: Horváth János; alelnök: Ifj. Nagy István; titkár és jegyző: Varga László, Box 202, Filbert, W. Va.; pénztárnok: Soltész József; ellenőr: Id. Nagy Mihály; betegleltató: Csurok József; háromtagu bizottság: Ifj. Nagy István, Szabó Mihály, Horváth János; ajtóőr: Szabó Mihály; zászlóvivők: Amerikalos és magyarhoz Ifj. Nagy Mihály, grászhoz Id. Nagy Mihály.
Gyűléseit tartja minden hó 13-ika utáni vasárnap a Filbert-i katolikus templom alatt.
2-ik Osztály, Gary, W. Va.
Elnök: Márkus Demeter, alelnök: Sics János; titkár: Kiss Imre, Box 464, Gary, W. Va.; jegyző: Buzsik József; pénztárnok: Lázár László; háromtagu bizottság: Markus Demeter, Sics János, Szász György.
Gyűléseit minden hó harmadik vasárnapján tartja a Gary-I Hallban.
3-ik Osztály, Pageton, W. Va.
Ideiglenesen a 3-ik Osztály ügyelt a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az 5 címre küldjenek.
4-ik Osztály, Ream, W. Va.
Ügykezelő: Szász György, a helybéli és vidéki tagok havidíját és egyéb befizetését hozzá küldendő, Box 312, Gary, W. Va.
5-ik Osztály, Red Jacket, W. Va.
Ideiglenesen a hatodik osztály ügyelt a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az 5 címre küldjenek.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 57-İK OSZTÁLYA Clarksburg, W. Va.
Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a Williams Hallban a Second Streeten délután 2 óráig kezdve.
Elnök: Kiss Antal; alelnök: Mészáros József; titkár: Graga János; pénztárnok: Nemesi János, R. 2. Box 116, Clarksburg, W. Va.; ellenőr: Péter Ifj. Mihály; háromtagu számvető bizottság: Székely György, Lukács Mihály, Oláh János; a betegleltatót a titkár nevezi ki, ugyancsak a zászlóterítőt is.
Tagtársak! Hogy osztályunk ügyeit a központi bizottság szerint minél pontosabban intézhessük, szükséges, hogy az osztály tagsága a multnál pontosabban tessz eleget a havi díjak rendezésének.
Graga János, titkár, 700 East Pike St. Clarksburg, W. Va.
Nemesi János, pénztárnok.**VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 248-İK OSZTÁLYA MONAVILLE, W. Va.**

Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján Loganban, a Colonial

Hotel nagytermében.
Elnök: Veszprémi Dániel; alelnök: Kálly József; titkár és pénztárnok: Vizi János, címe Box 95, Monaville, W. Va.; jegyző: Lukács Gyula; pénztári ellenőr: Ifj. Németh József; három tagu számvető bizottság: Kiss András, Kun Lajos és Király János. A betegleltatót esetenként a titkár nevezi ki s rendkívüli esetekben az egész körzetben Tábori Oszkár; a zászlóterítőt szintén esetenként fogják kinevezni.

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG 84-İK OSZTÁLYA HOMER CITY, PA.

Elnök: Sipes Pál; pénztárnok és jegyző: Ohbusz Pál, Box 14, Luzerne Mine, Pa.; titkár: Sipes Gyula, R. F. D. 3. Box 58, Homer City Pa.; betegleltató: Titkár nevez ki.
Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján Tide Mine, Pa.-ban.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 32-İK FIÓKJA Székhelye: Gary, W. Va.

A 32-ik fiók tisztikara:
Elnök: Hajzer József; alelnök: Kovács Gyula; titkár-ügykezelő: Popovics Péter; pót-titkár: Magyar József; betegleltatók: 6-on Dolgos Mihály, 3-on Dudás Pál, 11 és 11-en Lócs László; zászlóvivők: magyarhoz Hegedűs József, Amerikaloshoz Csulák András, grászhoz Dudás Pál; kerületi delegátus: Popovics Péter; pót-delegátus Magyar József; ifjútag-ügykezelő: Popovics Péter.
Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján délután 2 órakor a Gary gyülesteremben.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 293-İK OSZTÁLYA, THORPE, W. VA.

Elnök: Imre Máttyás; titkár és pénztárnok: Radnóci József, Box 253, Thorpe, W. Va.

LOGANVÖLGYI MAGYAR TÁRSASKÖR LOGAN, W. VA.

Elnök: Molnár Károly; alelnök: David Lajos; titkár: Antal János; levelező titkár: Bak Zsigmond; pénztárnok: Nagy Sándorné; bizottsági tagok: Antal Jánosné, Király Anna és Szász Mihály.
Gyűléseit tartja minden hónap második szombat este Gyöngyösi János termében.

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG 166-İK OSZTÁLYA ZEIGLER, ILL.

Elnök: Varga Gyula; titkár: Hunter Z. János, 706 Maple St., Zeigler, Ill.; pénztárnok: Vannó József; hivatalos orvos: Dr. Jones.
Gyűléseit minden hó harmadik szombat este 7 órakor tartja, a Kiss Rafael Hallban, 316 Church St. alatt.

MIT HOZ AZ ÚJ IPARTÖRVÉNY

(Folytatás a 3-ik oldalról)

Akik attól félnek, hogy a szabad kereskedelem és ipar megőrzésére és a munkások munkajelének a korlátozása alacsonyabb életszínvonalra kényszeríti ezt az országot, azok csalódnak.

Ez az ország és egyetlen más ország sem szenvedett tulterhelésben s valamennyinek az volt a baja, a betegsége, hogy a termelt javakat nem tudták helyesen elosztani.

Nagyon nagy részét egynehány kézbe, az uralkodó tőkés osztály kezébe koncentrálták és így a munkások fogyasztása korlátozva volt. Nem fogyasztathattuk el amit csináltunk.

Ha azonban egyszer az amerikai munkások mind elkezdnek dolgozni és fogyasztani, akkor a napszámok szabályozásával el lehet érni, hogy mindent megvehetnek és elfogyaszthatnak, amit csinálnak.

És akkor — ha jónak látjuk — több órát is lehet hetenként dolgozni, mert soha nem fogunk többet, vagy akár annyit is termelni, amit el nem tudnánk fogyasztani magunk közt.

Mert a tervszerű termeléssel együtt jár a tervszerű fogyasztás és a szervezett munkásság — intelligens vezetés mellett — mindig gondoskodik fog róla, hogy a termelt javakból a ráeső részt megkapja. És ebben az esetben akármennyit is termelhet a saját maga számára.

EGY VÁRATLAN EREDMÉNY

Egy váratlan eredménye lehet — és valószínűleg lesz — a tervszerű ipari munkának, hogy az Egyesült Államok gazdasági elszigeteltsége még jobban ki fog éleződni.

Mert amíg az elnök mindent elkövet, hogy vámegezményekkel gazdasági co-operációt teremtsen az egész világon, addig a másik kezével aláírja azt a törvényt, amely itt az árát fel-

emeli mindennek.

Természetes, hogy a heti harminc-három órát dolgozó és ennek a munkának a fejében az életszükségletekkel rendesen ellátott amerikai munkás termelése sokkal drágább lesz, mint a heti ötven órát dolgozó német munkásé. Hogy a sokkal olcsóbban dolgozó japán munkásról, a kínai és a hindu munkásról ne is beszéljünk.

Ha tehát nem akarjuk azt, hogy nemzeti munka programunkat és fogyasztási (elosztási) programunkat a külföldről ide dumpolt árutömegek megbolygassák, akkor szükségszerűen fel kell a vámokat emelnünk, sőt esetleg bizonyos külföldi árut egészen ki kell zárunk a piacról.

Ezt elkerülhetnénk úgy, ha minden más iparilag fejlett állammal egy időben gondoskodnánk hasonló rendszabályokról, a termelés hasonló korlátozásáról, a munkás kizsákmányolásának hasonló mérsékléséről.

Jól tudjuk, hogy erre az európai, még kevésbé az ázsiai államok készen nincsenek.

Míg tehát egyrészt az amerikai munkás heti 30 órája képtelen lenne a külföldi piacon versenyezni az ottani munkással, export üzletre tehát nem lehet számítanunk, másrészt a saját piacunkat is folyton magasabbra épített vámfalakkal kell öveznünk.

Ezt tudja az elnök és tudja az ugynevezett "brain trust", amely egy csomó liberális egyetemi tanárból van toborozva és kétféle utját keresik, hogy az elszigeteltséget csökkenték.

Többféle eszközzel vannak rajta, hogy a dollár árát a külföldön lenyomják, vagyis a pénzünk olcsóbbá tételével akarják ellen-súlyozni azt az elmaradhatatlan drágulást, amit a tervszerű ipari berendezkedés hoz magával.

Hogy ez sikerül-e megfelelő mértékben, azt csak akkor fogjuk meglátni, mikor az új rend szerint legalább hat hónapig lesz az ország ipara üzemben.

Ugyanakkor gondoskodnunk olyan szűz fogyasztási területekről, ahol az áruért nem kell árut elvinnünk, ahol azt hitelbe, hosszútávú lejáratu hitelle adhatjuk.

Kinának a Reconstruction Finance Corporation egyelőre ötven millió dollárt ad kölcsön, hogy azt elvásárolhassa ebben az országban. Leginkább gyapotot és buzát fogunk adni ezért a pénzért Kinának.

Ha azonban ez az üzlet beválik s különösen ha Kinában konzolidálódik a helyzet, akkor ott esetleg iparcikkeinknek is nagy piacot találunk. Olyan piacot, ahol esetleg túllünk drágábban is megveszik a portékát, mert a vételhez szükséges pénzt — kölcsön — mi adjuk.

Hogy ezek az igyekezetek milyen sikert érnek el, azt egyelőre szintén nem tudjuk.

De a valószínűség mostanra lett szól, hogy sem a pénz fokozatos értéktelenezése, sem a külföldi szűz-piac keresése a kellő eredményekkel nem járnak, és hogy a következő években az Egyesült Államok ipara és kereskedelme kénytelen lesz magát majdnem annyira körülbástyázni, mintha a Sovjet kormány tette, illetőleg mint azzal tették ideig.

Ez lehet az egyik közvetlen és váratlan eredménye az ipartörvénynek.

NEM LEHET MEGÁLLNI NYOLCSZOROS CIGÁNYLAGZI

Kérégyháza (Pest m.) nyolc "bagóhiten" élő cigány házaspárja hivatalosan is örök hűséget esküdött egymásnak. A "legifjabb" nőlegény hetven éves volt. Megjelent a házaspárlendő negyvengye gyermeke is. Volt közöttük újszülött is. Estére nagy lakodalmi ünnep volt. Ötszáz liter bor, 4 borjú, 50 csirke és káppan fogyott el.

EGY JÓ SZÓ

Egyetlen jó szó megmenthette volna Paul Turcotte szépen indult fiatal életét, de a szegény, tizenkét éves, érzékeny lelkű gyermek szülei nem érték rá, hogy azt az egy árva jó szót ki mondják.

És a kis Paul, aki első tanulója volt Menominee, Minn. iskolájának és akiehez nem ért rá egy jó szót mondani sem az édesapja, sem az édesanyja, bánatában ifjú életét kioltotta.

Hogy milyen kínos lehet egy jó szó az ember életében, hogy mi mindennel többre lehet egy jó szót értekelni, azt épen a Turcotte gyerek élete és halála igazolja.

Szegény farmer gyerek volt a menominee-i iskola legelső tanulója és rongyokban jelent meg a vizsgán és az iskola évszázó ünnepélyén.

Ugy látszik azonban, hogy a szegénységet, a rongyokat el tudta a gyerek panasz nélkül viselni.

Pedig el lehet könnyen képzelni, hogy a nagy szegénységben sok minden egyébről le kellett mondania, ha egyetlen jó madragra nem teltet a számára. Moziról, candyról és arról a száz meg száz apró gyönyörűségről, amelyekben bizonyára része volt ott a legtöbb iskolás gyereknek, legalább bizonyos mértékben.

És Paul Turcotte mindezt elviselte. Annyira elviselte, hogy mindennek dacára ő volt a legjobb tanulója az iskolának, őt ünnepelték az évszázó ünnepségei alkalmával.

De mikor az örömtől boldog gyerek hazasetett és azt látta, hogy az apjának, az anyjának nincsen egyetlen jó szava hozzá az ő nagy öröme alkalmával, a szegény érzékeny szívű kis proletár nem tudta többé az élet terheit viselni.

A menominee-i iskola legjobb tanulójának keserű lett az öröm a szájában és felakasztotta magát életének első nagy igazi ünnepnapján.

Nem mindenki olyan érzékeny lelkű ember, mint Paul volt, de mindnyájan tudjuk, hogy milyen jól esik, ha megسيمogatnak minket valaha, néha napján egy jó szóval és mindannyian gyakran keserüen érezzük a ki nem mondott jó szó hiányát.

Valahol messze, valaha régen, a sorok írója azt remélte, hogy hazát talált, otthon csinált egy kis csomó embernek.

De a álomok összedűltek, akik veze voltak azok is csatlakoztak és azok is mind vesztettek, de volt egy idő, amikor úgy látszott, hogy mindig rózsák nyílnának az álombeli magyar város kertjeiben.

Fantasztikus volt álomnak, még fantasztikusabb valóságúnak és a hegy tetején állva, a sorok írója néha fantasztikus küzdelmeket vívott, hogy a völgyben alvó emberek a rózsákterek feletti villámcsapásokat ne érezzék. Akkor még néha lehetett remélni, hogy a villám nem üt be.

A villámok egy ideig e sorok írójának a testén megakadtak, de ezer sebet vágtak rajta és valóságos megkönnyebbülés volt, mikor a csapások többé elhárítani nem tudta, mikor munka, reménység, álom, minden, minden összeeséett.

De annak a kis világnak a feléje sem tudott olyan mély sebet vágni, mint az a tény, hogy a bajtársak soha, semikor, semmilyen formában egyetlen jó szót kimondani nem akartak.

Sem olyankor, mikor zavartalanul nyitlak a völgyben a virágok, sem olyankor, mikor közel járt hozzánk nagyon a világégés.

Voltak, tudom, akik az ingüket habozás nélkül levetették volna, hogy nekem adják, ha kérttem volna, vagy ha azzal segítettek volna a küzdelemben, de a jó szót kimondani vagy nem tudták, vagy sajnálták.

És ha összegett lélekkel, örök sebekre márt szívvel mégis tovább bírom az élettel a küzdelmet, az csak úgy vált lehetővé, hogy később, soká, mikor minden mindegy volt, mikor minden munka, minden reménység, minden álom összeszakadt alattunk és felettünk, mikor kétszázunkat négyszáz felé vágott a családás, — azt a bizonyos jó szót kimondták.

Hogy amit soha, senkitől, semilyen formában nem hallhattam, amikor még a virág nekünk nyílt, azóta ezerszer hallottam, hogy milyen jó volt abban az álomvárosban és milyen jó lenne még egyszer ott lenni.

A reménységeinket, az örömeinket nem tudtuk megosztani egymással, de a közös bánatot együtt viseljük és a későn kimondott jó szó megtartott a további munkánkat.

Meg kell bocsátani az olvasónak, hogy én a Paul Turcotte korai sirja mellett a magam hegedő fájdalomra hivatkoztam, de úgy éreztem mikor a kis öngyilkos halálhírét olvastam, hogy sorsostevéremet temették a menominee-i temetőbe.

Nemcsak az én sorsostevéremet, sokunkét, mindnyájunkét, mert mindannyian halálos sebet kaptunk a szívünkön, amikor egy-egy idejében kimondott jó szó meg tudott volna gyógyítani.

Álljunk meg egy percre embertársak a tizenkét tavaszt látott Paul sirja mellett és gondolkozzunk, hogy érdemes-e, helyes-e a jó szóval olyan nagyon olyan bünyösen fukarkodni.

Szeretetek és szerelmek, barátságok és testvériségek dülnek össze, égnék fel, pusztulnak el, mert nem tudjuk azt az egy jó szót kimondani, amely pedig talán ott van a szívünkben.

Embterársak, ne fukarkodjunk a jó szóval.

KENTUCKY DOHÁNY
10 font leveles dohány és egy régi divatu agyapipa ára \$1.35 és a postaköltség. Rendelje meg és utánvétel elköltőlük, hogy a postán kifizessék.
HICKORY RIDGE FARMS
Fulton, Ky. Dept. 11.
(6-15-33)**THE KANAWHA VALLEY BANK
CHARLESTON, W. VA.**
ALAPITVA 1867-BEN
EZ A HATALMAS PÉNZINTÉZET 66 ÉV ÓTA SZOLGÁLJA BECSÜLETTEL ÜGYFELEI ÉRDEKEIT.
Érezze magát biztonságban s helyezze el megtakarított pénzt az állam legerősebb bankjai egyikében. Külföldi osztálya teljes felelősség mellett utal át pénzt a világ bármely részébe.
HAJÓJEGYEK MINDEN VONALRAHAJAZATI PERES ÉS PERENKIVÜLI ÜGYEK SZAKSZERŰ ELINTÉZÉSE.
CSANÁDY PÉTER
Külföldi Osztályvezető.

SZABAD A SZERVEZKEDÉS

A mult héten azt írtuk, hogy új dealt kaptak az ohioi bányászok, de azt jelenthetjük, hogy az új deal megérkezett minden bányász számára.

A szervezkedés szabad az egész országban és azt többé sehhol nem merik a társaságok megakadályozni.

Talán a legsötétebb Kentucky-ban és West Virginiában megpróbálják majd, hogy a szervezkedés útját állják, talán a hatalmas acéltrust Gary-i és Lynch-i bányászait elrejtik a szervezkedéstől, talán Loganországban még egyszer megkísérlik, hogy a sneriffek terrorját fenntartsák, de hiába.

Amiért annyi munkásvér folyt el ebben az országban, amiért annyit szenvedtek évtizedek óta a bányászok, azt az elnök és a munkaminiszter egy tollvonással biztosítja a számukra.

Szabad szervezkedni. Nemcsak szabad, de a kormány el is várja, hogy a bányászok szervezkedjen, mert ezentul a munkabéreket közösen, a bányabárók, a bányászok és a kormány megbízottai fogják megszabni.

Ugy tudjuk, hogy a New River vidéken, Winding Gulf kerületben, a Fairmont hegyek közt már szervezkednek és a társaságok némán nézik, hogy a rabzolgák visszanyerték azt az emberi szabadságot, amit az alkotmány biztosított a számukra, de amit a bányabárók véres keze elrabolt az emberektől.

A nagyobbtársaságok még megpróbálják, hogy legalább a szervezeteket vághassák darabokra.

Megpróbálják majd, hogy állszervezet, úgynevezett kompánia szervezet legyen minden társaságnál, amelyekben továbbra is a bányabárók diktálnak.

Ez a próbalkozás bizonyára fog egy pár helyen eleinte sikerülni.

A bányászok, akik hosszú évtizedek alatt hozzászoktak például a mindenható acéltrustt pári kezéhez, akik megszokták, hogy Baldwin-Feltz gangszterek örökönek rájuk, mint a rabokra, akik megszokták, hogy loganország sneriffje a torkára forrasza a szót minden szervezettől beszélő bányásznak, azok eleinte félni fognak. Eleinte nem merik elhinni, hogy ilyen hirtelen változás lehet a sorsukban.

Különösen nem merik hinni majd az amerikaiak, akik a legelmaradottabbak a bányászok között.

A magyar bányász például várta már az új dealt, de a magyar bányásznak egy éve megjósolta a Bányászlap, hogy ennek az évnek az öszere a bányai par szövevényi ellenőrzés alatt lesz, a magyar bányásznak már husztár megírta a Bányászlap, hogy "valóban husztár lesz" ebben az esztendőben.

De az amerikai bányász nem olvas újságot, azt néz, aki felvilágosítja, az tehát továbbra is remegni fog az alázatos és "nyúnyú" kutya módjára továbbra is hízelgetve keresi majd a managereket kegyeit, amíg rá nem jön, hogy új világ, új deal van, szabad szervezkedni a munkásnak.

Hát ismétljük, eleinte lesznek kompánia junik, eleinte félvezethetik majd a bányászokat, de hat hónap alatt a kis szervezet-törzdekek biztosan egyesülnek és amelyek bányabáró azt hiszi, hogy kompánia junival csapja be a bányászt és a kormányt, az keservesen csalódik. Mert a csalódások ezentul a másik tábornok fogják érní, nem bennünket.

Ahol a bányászok szervezkedését megkezdték, ott habozás nélkül minden ember csatlakozzik a szervezethez, akármelyik csoport toborozza őket egy csoportba.

(Kivéve a National Miners Union-t, amely kommunista szervezet, amelyhez tehát csak az csatlakozzék, aki magát kommúnistának vallja és aki annak a következményeit hajlandó viselni.)

Nem kell többé félni, megszűnik a terror, megszűnik a Baldwin-Feltz gangszterek és a loganországi sneriffek megdeputy sheriffek, ezentul megfélebb csak pálinkára, de nem a bányászokra vadásznak.

Ahol a bányászoknak alkalmuk van megmagyarázni az új dealt a többi nemzetiségű bányásznak, azt tegyék meg. Ahol kompánia junit csinálnak, ott abba is álljanak be, mert kell olyan tag ezekbe a junikba, akik majd belülről követelik, hogy országos szervezethez kell csatlakozni. (Amit nem lesz szabad a bányasznak megtiltani.)

Az se tartson vissza senkit, ahol a U. M. W. szervezkedik, hogy Lewist utálja, mert ha a bányászok egységesek lesznek, akkor a csárral majd elbirnak.

Ahol a szervezkedés útjába állnának, ahol valakit a legkisebb mértékben bántalmaznának, azt jelentsék be azonnal hozzánk, hogy a kormány figyelmét ilyen esetekre felhívassuk.

MOST A MÁSIK VÉGLETBÉ
FOGUNK ESNI

Nagy szerencsétlenség, hogy egyik szélsőségből a másikba ragadják ezt az országot.

Az uccasarki kocsmák végteléből a prohibíció hívei a teljes italtilalom szélsőségebe kényszerítettek bennünket és mindnyájan tudjuk, hogy ez nem hozott semmi jót a társadalom és az egyének erkölcsére.

Mikor végre a lakosság feláldozta a prohibíció tulkapásai ellen, mikor végre novemberben elsöpörte az italtilalmat az országból, józan emberek azt remélték, hogy a józanság minden vonalon vissza fog térni közöttünk.

Azt mindenki helyesnek tartotta, hogy a régi szalont nem akarják visszaállítani és nem találják erősebb ellenzésre, hogy tesszenek a sört és a bort visszaadni, addig is, amíg a prohibíciót teljesen ki törlik a törvényből.

Sajnos, úgy látszik, hogy a sör árusításával már a végletek felé sietnek és hogy nincs semmiféle hatalom, amely az újabb szélsőségtől vissza tudja tartani az országot.

A mértéketlenség hívei a befofólásokat teljesen elvesztették, mikor a prohibícióval szövetkeztek és rajtuk kívül nincs más, aki bizonyos határokat szabna a sörnek és a sör árusításával járó vízásságoknak.

Szomorú és undorító látvány, hogy sört ma minden házban árulnak.

Grocery üzletekben, gazolin állomásoknál, szállodákban, patikákban, irodákban, éttermekben kínálják a sört az embernek s máholnap igazán sokkal többet fogják árusítani, mint fogyasztani.

Ez csak az ember jó izlését sérti, de nem ez a legnagyobb bajja a jelenlegi rendszerek.

A nagyobb városok most tele vannak úgynevezett "sörkertekkel". Ezek a kertek nem annyira kertek, mint üzlethelyiségek, kocsmák, amelyek azonban nyitott kirakatokkal rendelkeznek, hogy az ucca közönsége gyönyörködhesse a mulatságban.

Amit az ucca közönsége nem is mulaszt el megenni.

Clevelandban, Cincinnati, Detroitban, Chicagóban ott tolonganak, ott ácsorognak a kirakatok előtt és a nézők legnagyobb része nyolc-tizenkét éves gyermekekből kerül ki.

Nézik órákhosszat, ahogy a sörkerteknek kinevezett kocsmákban isznak és táncolnak és nagy üvöltésre szolgálnak, hogy a cigarettázva ivó kisasszonyokat bámulhatják.

HÁBORUT ÜZENNEK
A REFORMÁTUS BERKEKBEN?

Több ízben foglalkoztunk a Református Egyesület nagyszerű törekvésével, amely békességet akar teremteni a csatlakozott és a független egyházak és különösen lelkészek között és amely a békesség zálogául nagy egyesített hetilapot akart kiadni.

Fontosnak és örvedetesnek tartottuk azt a lehetőséget is, amely békét kínálna a református hitéletben és a hitélettel kapcsolatos egyháztársadalmi munkákban, de még ennél is fontosabbnak és örvedetesebbnek tartottuk azt a lehetőséget, hogy egy magyar kézben levő nagy lapja lesz az amerikai magyarságnak.

Soha nem tartottuk titokban a magunk részéről, hogy szegénytelen fájdalommal látjuk két nagy napilapunkat idegen emberek tulajdonában s gyakran idegen érdekek szolgálatában és bár egy tizezer példányban megjelenő országos hetilap talán végzetet jelentene a mi számunkra, mi idegen hatalmak álltak.

Amilyen lealázó és elszomorító volt ez a látványosság, olyan igaz örömmel látta minden jóakaratu magyar ember, hogy Ujlaki Ferenc toledoi református lelkész, a Református Egyesület elnöke nem engedte levenni a lapegyesítés kérdését a napi-rendről és az Egyesület kiadásában megjelenő Református Újság májusi számában "Annál Nagyobb Tűzzel, Erővel" cikkben jelenti be, hogy a munkát új erővel és új hittel kell a békesség és a lapegyesítés érdekében folytatni.

Mintegy felelet volt ez ennek a lapnak a számára, mert hiszen mikor Rev. Schaeffer superintendens az egyesített megalatós s mikor azt szomorúan regisztráltuk, épen mi kértünk minden jóakaratu embert, hogy a veresség senkit ne sűsségessen, hogy a reménységét nem szabad feladni.

Az amerikai magyar református érdekek a békességet és az egységet követelik, az egyetemes amerikai magyar életnek arra még nagyobb a szüksége.

Sajnos, az Ujlaki Ferenc irányában egészen más lett a hatása, mint amilyent vártunk volna.

A "Reformed Church" tulajdonában és a Melegh Gyula szerkesztésében megjelenő "Amerika i Magyar Reformátusok Lapja" június 10-i számában siet neki rontani minden további egyesítési törekvésnek és nem is nagyok burkolt formában szinte hadat üzen az Egyesületnek és az egységre való törekvésnek.

"Ugy látszik, hogy a Református Egyesület ezt a kérdést úgy akarja megoldani, hogy a maga erkölcsi és anyagi erejével mögéje áll a független csoportnak és a közönségek szánt lapot megcsinálja azzal, e lelki előfeltétel nélkül is. A teremt, amelynek már eddig is sok jele van keresztül viheti, mert van hozzá anyagi ereje De látni fogja, hogy vállalkozása csak harcok eredményez, úgy az egyházi mint az egyesületi életben. (A fekete betűt csak mi használtuk. Szerk.)"

Mikor ezt a sajnálatos és minden tekintetben elítélendő hadüzenetet regisztráljuk, elsősorban megállapítjuk, hogy mi az Ujlaki Ferenc írásában semmi olyan jellet nem látunk, amely a lap-egyesítést kizárólag a független csoporttal próbálná vagy tervezné megcsinálni.

Másodsor pedig megállapítjuk, hogy ha pedig mégis úgy lenne, — bár minden okunk meg van rá, hogy abban kételkedjünk — akkor a csatlakozott csoport megtalálna amit kerest

és megtalálna, amit megérdemelne.

Mert végre is az a helyzet, hogy a csatlakozott és a független delegáció bizonyos egységet kötött az egyesítésre vonatkozólag egymással, amit az idegen Mission Board superintendente jónak látott felrugni, míg a függetlenek készek voltak az egység következményeit fenntartás nélkül viselni.

Ismerni véljük azokat a részleteket, amelyek TISZTÁN SZEMÉLYES OKOKBÓL, a superintendentes rávéttek erre a magatartásra, de tőkéletesen mindegy, hogy mi volt az oka a rideg elutasításnak. A pusztá tény az, hogy volt egy egység, amit a függetlenek be akartak tartani, a csatlakozottak meg döntöttek. Nem lenne hát joguk még akkor sem panaszkodni, ha az Egyesület csakugyan meg akarna tenni, amivel Melegh szerkesztő azt vádolja s amit — ismétljük — alig akar az Egyesület megtenni.

Meg kell azonban állapítani, hogy a Mission Board elutasító magatartásából, mint a fent idézett hadüzenetből, hogy a jelenlegi helyzet szerint a Reformed Churchhoz tartozó magyar papok, vagy azok idegen felettes hatósága áll minden békesség útjába.

Meg kell azonban állapítani, hogy a Mission Board elutasító magatartásából, mint a fent idézett hadüzenetből, hogy a jelenlegi helyzet szerint a Reformed Churchhoz tartozó magyar papok, vagy azok idegen felettes hatósága áll minden békesség útjába.

Meg kell azonban állapítani, hogy a Mission Board elutasító magatartásából, mint a fent idézett hadüzenetből, hogy a jelenlegi helyzet szerint a Reformed Churchhoz tartozó magyar papok, vagy azok idegen felettes hatósága áll minden békesség útjába.

Meg kell azonban állapítani, hogy a Mission Board elutasító magatartásából, mint a fent idézett hadüzenetből, hogy a jelenlegi helyzet szerint a Reformed Churchhoz tartozó magyar papok, vagy azok idegen felettes hatósága áll minden békesség útjába.

Meg kell azonban állapítani, hogy a Mission Board elutasító magatartásából, mint a fent idézett hadüzenetből, hogy a jelenlegi helyzet szerint a Reformed Churchhoz tartozó magyar papok, vagy azok idegen felettes hatósága áll minden békesség útjába.

Meg kell azonban állapítani, hogy a Mission Board elutasító magatartásából, mint a fent idézett hadüzenetből, hogy a jelenlegi helyzet szerint a Reformed Churchhoz tartozó magyar papok, vagy azok idegen felettes hatósága áll minden békesség útjába.

Meg kell azonban állapítani, hogy a Mission Board elutasító magatartásából, mint a fent idézett hadüzenetből, hogy a jelenlegi helyzet szerint a Reformed Churchhoz tartozó magyar papok, vagy azok idegen felettes hatósága áll minden békesség útjába.

Meg kell azonban állapítani, hogy a Mission Board elutasító magatartásából, mint a fent idézett hadüzenetből, hogy a jelenlegi helyzet szerint a Reformed Churchhoz tartozó magyar papok, vagy azok idegen felettes hatósága áll minden békesség útjába.

Meg kell azonban állapítani, hogy a Mission Board elutasító magatartásából, mint a fent idézett hadüzenetből, hogy a jelenlegi helyzet szerint a Reformed Churchhoz tartozó magyar papok, vagy azok idegen felettes hatósága áll minden békesség útjába.

Meg kell azonban állapítani, hogy a Mission Board elutasító magatartásából, mint a fent idézett hadüzenetből, hogy a jelenlegi helyzet szerint a Reformed Churchhoz tartozó magyar papok, vagy azok idegen felettes hatósága áll minden békesség útjába.

Meg kell azonban állapítani, hogy a Mission Board elutasító magatartásából, mint a fent idézett hadüzenetből, hogy a jelenlegi helyzet szerint a Reformed Churchhoz tartozó magyar papok, vagy azok idegen felettes hatósága áll minden békesség útjába.

Meg kell azonban állapítani, hogy a Mission Board elutasító magatartásából, mint a fent idézett hadüzenetből, hogy a jelenlegi helyzet szerint a Reformed Churchhoz tartozó magyar papok, vagy azok idegen felettes hatósága áll minden békesség útjába.

Meg kell azonban állapítani, hogy a Mission Board elutasító magatartásából, mint a fent idézett hadüzenetből, hogy a jelenlegi helyzet szerint a Reformed Churchhoz tartozó magyar papok, vagy azok idegen felettes hatósága áll minden békesség útjába.

Meg kell azonban állapítani, hogy a Mission Board elutasító magatartásából, mint a fent idézett hadüzenetből, hogy a jelenlegi helyzet szerint a Reformed Churchhoz tartozó magyar papok, vagy azok idegen felettes hatósága áll minden békesség útjába.

Meg kell azonban állapítani, hogy a Mission Board elutasító magatartásából, mint a fent idézett hadüzenetből, hogy a jelenlegi helyzet szerint a Reformed Churchhoz tartozó magyar papok, vagy azok idegen felettes hatósága áll minden békesség útjába.

Meg kell azonban állapítani, hogy a Mission Board elutasító magatartásából, mint a fent idézett hadüzenetből, hogy a jelenlegi helyzet szerint a Reformed Churchhoz tartozó magyar papok, vagy azok idegen felettes hatósága áll minden békesség útjába.

Meg kell azonban állapítani, hogy a Mission Board elutasító magatartásából, mint a fent idézett hadüzenetből, hogy a jelenlegi helyzet szerint a Reformed Churchhoz tartozó magyar papok, vagy azok idegen felettes hatósága áll minden békesség útjába.

Meg kell azonban állapítani, hogy a Mission Board elutasító magatartásából, mint a fent idézett hadüzenetből, hogy a jelenlegi helyzet szerint a Reformed Churchhoz tartozó magyar papok, vagy azok idegen felettes hatósága áll minden békesség útjába.

Meg kell azonban állapítani, hogy a Mission Board elutasító magatartásából, mint a fent idézett hadüzenetből, hogy a jelenlegi helyzet szerint a Reformed Churchhoz tartozó magyar papok, vagy azok idegen felettes hatósága áll minden békesség útjába.

SZERKESZTŐI
ÜZENETEK

P. Gulyás. Ügyét régebben átküldtük Magyarországon tartózkodó szerkesztőknek, aki biztosan elintézi olyan gyorsan, amilyen gyorsan képes rá.

Simo Albert. Az előfizetést köszönjük. Az elmaradt lapszámokat az öccsének elküldtük. Bizonyára valamelyik érdeklődő postánál marad el.

Menyhért István. Leánya ügyben érintkezésben vagyunk az ügyvéddel. Amint biztosat tudunk, azonnal levéiben értesítjük. Köszönet az előfizetésért.

Louis Good. Köszönet a levélért és a pénzért. Legyen szives, írja meg pár szóval, hogy az ideje hogy végződött. Sz. üdv. M. H.

Fekete József. Köszönet a három dollárért, amit Mr. Katona javára irtunk. Borítékot küldtünk.

Steve. Thanks Son. We do need help. Have mailed envelopes.

Kató Gábor, Bradley, O. Köszönet az új előfizetért. Bizony most az új előfizetés olyan ritka a magyar lapoknál, mint a fehér holló.

Jerep Sándor. Köszönet az előfizetésért. Boríték ment.

Mike Juhász, Monongah. Compensation ügyének elintézését a kellő helyen megsürgötték. Ha hallunk onnan, akkor levelet írunk.

John Szepessy. Minthogy compensation ügyében a felvilágosítást a bányatársaság megtagadta, a biztosnak irtunk. Mikor onnan hallunk, levelet fogunk írni.

Többeknek. Előfizetést másoktól is szivesen vennék s aki teheti, az követhetne azoknak a bányásztestvéreknek a példáját, akik a rossz világ dacára szereznek néha egy-egy új előfizetőt.

MULATSÁGI NAPTÁR

(Minden egylet báli hirdetését ingyen közöljük e rovatban, mely egyet a Magyar Bányászlap nyomdáiban készített a mulatsághoz szükséges nyomtatványokat.)

A Verhovay Segély Egylet 248-ik fiókja 1933 július 4-én kedden délután 4 órai kezdettel nagyszabású táncmulatságot rendez a Gyöngyösi János Colonial Hotel tancstermében. A zenét Horvát Bertí kitaroló zenekara fogja szolgáltani. Belépti díj férfiaknak 75 cent, nőknek 25 cent. A nagyszerűnek ígérkező mulatságra a környék magyarságát ezuton is szeretettel hívja meg a rendezőség. Ha jól akar mulatni az amerikai szabadság-ünnepen, jöjjön el erre a mulatságra.

ÓNGYILKOS HÁZASPÁR

Heidelberg Vilmos budapesti bankár, aki a törvénysékek előtt valuta csempészéssel terheltlen állott, közvetlenül az ítélet kihirdetése előtt feleségével együtt megmérgezte magát. Mindketlen meghaltak. Az öngyilkos bankárházaspár fiat tizenöt hónapi börtönrre és 88 ezer pengő pénzbüntetésre ítélte a törvénysékek valuta visszaélések miatt.

Még akkor sem, ha a gyűlölség "feneketlen".

Meg kell ismételnünk, hogy ezt a megjegyzést nem irtuk le szivesen.

De érthetetlen előttünk az a szándékos vekség, amely Ligonier fájo sebeit nem hajlandó orvosolni.

És ugy látjuk, hogy a református lelkész kar azt várja, hogy a likvidálás épen olyan botrányos legyen, mint a régi elnök új likvidálása volt; akinek a személyes üzleteit, tulajdonságait, működését szintén évekkal a botrány kitörése előtt jól ismerte minden lelkész, de a kihez érthetetlen okokból — a református élet nagyobb botrányára — nem akarták éveken át hozzányulni, amíg a botrányok sorozata nem lett nyilvános.

TÁRKÁNYI ISTVÁN

akit a magyar bányászok nemcsak megvédelmeztek, hanem szerénysége folytán meg is szerettek, munkája közben előfizetéseket szed fel a Bányászlapra Logan vidékén.

Természetesen Steve fel van hatalmazva ezt az újságot mindenben képviselni, a lap számára pénzt venni fel s arra kérjük a bányászokat, hogy támogassák Tárkányit a jóakaratu munkájában.

KÉPVISELŐINK

WEST VIRGINIA
Dzsupin Mihály, Masontown, W. Va.
Dobos István, Kimball, W. Va.
Domokos Mózes, Prenter, W. Va.
Kiss Antal, Clarksburg, Dawmont,
Wendel, Meadow-Brook, W. Va.
Kish András, Brady, Booth Everettsville, Rivesville, Lowesville, National, W. Va.
Kocsel György, Chattoaroy, W. Va.
Lányi József, Red Dragon, W. Va.
Lázár László, Elbert, Filbert, Gary, Thorpe, W. Va.
Magyar András, Skelton, W. Va.
Margóczy Imre, Lundale, W. Va.
Opeczki György, Lobata, W. Va.
Panyi Antal, Rosemont, W. Va.
Paul István, Jenkins Jones, W. Va.
Pongrácz József, Nellis, W. Va.
Révész István, Galloway, W. Va.
Sitku István, Willamson, W. Va.
Tóth Ignác, Widen, W. Va.
Veszprémi Sándor és Dániel, Logan megye egész területére.

PENNSYLVANIA
Julius Bakos, La Belle, Pa.
Barczai János, Lemont Furnace, Pa.
Blizman Béla, Springdale, Cheswick, Pa.
Arnold, New-Kensington, Parnassus, Glo, Pa.
Bódis Géza, Yatesboro, Pa.
Bozsnayák József, Rossiter, Pa.
Csányi József, Kent, Clune, Pa.
Csatári Ferenc, Bainford, Pa.
Csordás István Heilwood, Pa.
Darnay József, Fredericktown, Pa.
Eperjessy István, Johnstown, Pa.
Fejes István, Brownsville, Pa.
Géczy Sándor, McAdoo, Pa.
Fekete József, Kingston, Pa.
Gara Béla, Uniontown, Pa.
Gyürke Mihály, Nanty Glo és Nettleton, Pa.
Ifj. Hadar Béni, McKeesport, Pa.
Hajdu János, Pricedale, Pa.
János Mihály, Richesville, Pa.
Király György, Russelton, Pa.
Lukács János, Gallitzin, Pa.
Mészár Sándor, New-Salem, Pa.
Mikus István, Greensboro, Pa.
Molnár András, Van Meter, Pa.
Nagy József, Marsteller, Pa.
Orosz Kálmán, Kulpmont, Mt. Carmel, Shamokin, Keiser, Pa.
Sebestyén Vince, Lucerne Mines, Pa.
Sipos Gyula, Homer City, Pa.
Sütős János, Windber, Pa.
Szabó János, Farrell, Sharpsville, Pa.
Sharon, Mercer, W. Middlesex, Pa.
Szigyártó Imre, Stoyestown, Pa. és az állam egész területén.
Takács János, Vintondale, Pa.
Varga István, Latrobe, Pa.

OHIO
Érsek József, Ramsey, O.
Bolyki János, Toledo, O.
Pétery Lajos, Columbus, O.
Kovács Ferenc, Murray City, O.
Kovács János, St. Clairsville, O.
Molnár József, Glouster, O.
Rezes János, Conring, O.
Széchy Elek, Hunsburg, Ohio és vidéke.
Rimár András, Warren, O.
Tótván Pál, Maynard, O.

ILLINOIS
Árva András, Zeigler, Ill.
Fűrjes Ágoston, Orient, Ill.
Gáll Lajos, Harrisburg, Ill.
Németh Ferenc, Springfield, Ill.
Ontko István, Edwardsville, Ill.
Ronce Péter, Divernon, Ill.
Soltész Pál, Buckner, Ill.
Tóbiás János, Vallier, Ill.

NEW YORK
Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

KENTUCKY
Kabal János, Majestic, Ky.
Tárkányi Gábor, Beauty, Ky.
Kish Dénes, Lynch, Ky.

NEW JERSEY
Paul András, Carteret, N. J.

INDIANA
Nagy Lajos, Gary és Hammond, Ind.
Simon Sándor, Bicknell, Ind.
Tódor Miklós, So. Bend, Ind.

VIRGINIA
Ifj. Dobos András, Pochontas, Va.
Bođor József, Dante, Va.

MICHIGAN
Trlmai József, Detroit, Mich.